

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Ocena programowa
Profil praktyczny
Raport Samooceny

PAŃSTWOWA UCZELNIA im. STEFANA BATOREGO
ul. Batorego 64 C, 96-100 Skierniewice

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Administracja**

1. Poziom/y studiów: **I stopień**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki prawne	146	81

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Nauki o polityce i administracji	22	12
2.	Nauki o zarządzaniu i jakości	12	7

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art.5 ust. 3 ustawy podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się dla naboru 2021/22 scharakteryzowano w Uchwale nr 51/V/2021 Senatu Państwowej Uczelni im. Stefana Batorego z dnia 10 maja 2021 r. **(dok. nr 1)**.

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

1. dr Barbara Dembowska - Prorektor ds. kształcenia,
2. dr Daniel Stos - Prorektor ds. ogólnych i rozwoju,
3. dr Piotr Miller- Dziekan Kolegium Społeczno-Ekonomicznego,
4. dr Alojzy Pilich - Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych i o Bezpieczeństwie,
5. dr Cezary Brzeziński - Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia,
6. mgr Kinga Kwiatkowska - Kierownik Biura Karier,
7. mgr inż. Jacek Śmiłowski - Kanclerz,
8. mgr Małgorzata Sęk - Zastępca Kanclerza,
9. mgr Katarzyna Seliga - Dyrektor Biblioteki Głównej,
10. mgr Kinga Smolec - Kierownik Biura Obsługi Studenta,
11. lic. Paulina Bartosiewicz - Referent, Biuro Obsługi Studenta,
12. mgr Katarzyna Frankowicz -Magdziarz – Specjalista, BOS-Dział Dydaktyczny,
13. mgr Aneta Jabłońska – Specjalista, Koordynator Programu Erasmus+,
14. mgr inż. Sławomir Osadowski – Kierownik Centrum Teleinformatycznego,
15. mgr Ewa Pięcek - Kierownik, Biura Rektora,
16. mgr Marta Kozioł - Samodzielny Referent, Biuro Rektora.

Prezentacja uczelni _____ **5**

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym _____ **6**

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się _____ 6

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się _____ 7

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie _____ 10

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry _____ 11

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie _____ 12

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku _____ 14

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku _____ 15

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia _____ 16

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach _____ 18

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów _____ 18

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów _____ **20**

Prezentacja uczelni

Podstawowym celem Państwowej Uczelni im. Stefana Batorego (PUSB), wynikającym z jej misji, jest wszechstronne przygotowanie młodzieży do pracy zawodowej dla potrzeb rynku pracy, tj. umożliwienie studentom zdobycia zarówno profesjonalnej wiedzy teoretycznej, jak i cenionych przez pracodawców umiejętności praktycznych oraz wypracowanie nawyku samokształcenia. Nie mniej ważne jest wychowanie w poczuciu odpowiedzialności za Polskę i szacunku dla praw człowieka.

Uczelnia powstała w 2005 roku na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów (Dz.U. r 190 poz. 1605) w środowisku niedużego miasta, otoczonego obszarami wiejskimi. Młodzież z tych terenów, pochodząca z rodzin o relatywnie niskich dochodach zyskała możliwość zdobywania wyższego wykształcenia w uczelni państwowej, w pobliżu miejsca zamieszkania, ponosząc niewielkie koszty edukacji. Obecnie, kierunek Administracja jest jednym z 13 kierunków studiów o profilu praktycznym prowadzonych w PUSB. Studenci kierunku, poza wiedzą ogólną z zakresu nauk prawnych, nauk o polityce i administracji oraz nauk o zarządzaniu i jakości, mają możliwość pogłębienia swoich zainteresowań m.in. w modułach o charakterze specjalnościowym (samorząd terytorialny oraz administracja gospodarcza).

Zgodnie ze swoją misją, zawartą w Strategii Uczelni (Uchwała Senatu 127/IV/2019 z 25.02.2019 - **dok. nr 2**), PUSB ma służyć, we współpracy ze środowiskiem lokalnym, rozwojowi Skierniewic i regionu poprzez oferowanie, skorelowanych z potrzebami regionu, wysokiej jakości usług edukacyjnych, umożliwiających absolwentom podjęcie pracy lub prowadzenie działalności na własny rachunek, a kadrze dydaktycznej: rozwój działalności naukowo-badawczej.

Zgodnie z wizją PUSB, ma być to Uczelnia: integracyjna, kształcąca kadry na wysokim, europejskim poziomie, przystosowane do oczekiwań pracodawców na zmieniającym się rynku pracy, otwarta na wyzwania stawiane przez zmieniającą się rzeczywistość społeczno-gospodarczą i prawną, realizująca proces naukowo-dydaktyczny na rzecz rozwoju regionu, zapewniająca młodzieży dobre warunki nauki, bytowania oraz rozrywki.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku Administracja są spójne ze Strategią Uczelni 2019-24. Bezpośrednio odnoszą się do jej misji i wizji, poprzez realizację na wys. poziomie kształcenia przygotowującego młodych ludzi do zdobycia kompetencji i kwalifikacji, pozwalających na znalezienie zatrudnienia lub prowadzenia wł. działalności na rynku pracy jako wykwalifikowana kadra adm. oraz kształtowanie gotowości do dalszego rozwoju (*lifelong learning*). Kluczowym elementem, wpisującym się w cele strat. jest dbałość o wszechstronne przygotowanie absolwentów do wykorzystania zdobytej wiedzy prawnej, administracyjnej, ekonomicznej i organizacyjnej w administracji publ., sektorze usług komun., przeds. i instytucjach niepubl. Są one również zgodne z uczelnianą polityką jakości (**dok. nr 3**), której fundamentem jest stwarzanie studentom warunków do optymalnego przygotowania do wykonywania pracy zaw. poprzez systematyczne doskonalenie jakości kształcenia na kierunku.

Dzięki wieloletniej współpracy z otoczeniem, możliwe było wypracowanie koncepcji kształcenia zorientowanej na jego potrzeby. W określaniu zakresu i kształtu efektów dla kierunku uczestniczył Konwent Uczelni (funkcjonujący do końca r. 2018/19), w którym zasiadali m.in. wicemarsz. woj. łódzkiego, dyrektorzy, prezesi i właściciele czołowych przeds. z subregionu oraz ówczesny Prezes Skierniewickiej Izby Gospodarczej (SIG). W zmianach w obrębie koncepcji nadal uczestniczą przedstawiciele otoczenia, będący członkami Rady Programowej i Rady Kolegium. Ważny głos doradczy otoczenia reprezentuje SIG, opiniujący wprowadzane zmiany. Na podst. wniosków z pilotażowego projektu „Program Praktyk Zawodowych w PWSZ” zacieśniona została współpraca z pracodawcami z branż powiązanych z prowadzonymi kierunkami, w tym: przedstawicielami Urzędu Miasta, Urzędu Skarbowego, biur rachunk. i jednego z banków, co pozwoliło na udoskonalenie koncepcji w obszarze praktyk, w tym na określenie optymalnych dla obu stron terminów ich realizacji, a także przetestowanie formuły egz. końcowego z praktyk.

Kształcenie na kierunku ma umożliwiać uzyskanie wiedzy i um. praktycznych, ukier. na konkretny obszar administracji (m.in. w ramach modułów do wyboru); kształt. wrażliwości etyczno-społ., otwartości na racje drugiej strony, zaangażowania i poczucia odpowiedzialności w środ. pracy i poza nim, a także uświadczenie roli stałego rozwoju. Rekomendowane miejsca pracy dla absolwentów to: jedn. org. samorządu teryt., przeds. komunalne realizujące zad. publiczne, instytucje i podmioty, odp. za strategię i politykę rozwoju (lokalnego, regionalnego) oraz zajmujące się wykorzystaniem środków z UE, jednostki adm. podatk. i instytucje ubezpie. społ., przedsiębiorstwa (np. na stanowiskach kadr.-płacowych), podmioty prowadzące doradztwo i pomoc w zakresie działaln. gosp. oraz stosowania przepisów prawa podatk. i prawa ubezpie. społ. Kształcenie przygotowuje również do podjęcia studiów II st. Absolwent modułu spec. „Samorząd terytorialny”, posiada wiedzę i umiejętności z zakresu org. i funkc. gminy, ustroju i org. powiatu, województwa, prawa gosp. komunalnej, praw i obowiązków pracowników i funkcjonariuszy samorz. Program modułu uwzględnia treści dot. mienia i dochodów jednostek sam. terytorialnego, strategii i polityki rozwoju, zarządzania z wykorzystaniem środków UE oraz funkcjonowania, rozwoju i współdziałania org. publicznych i przedsiębiorstw.

Z kolei absolwent modułu „Administracja gospodarcza” posiada kompetencje przydatne pracy w działach adm. finans. i gosp., w tym z zakresu: prawa handl., problematyki adm. podatkowej i kontroli skarb., analizy i ewidencji podatk. oraz systemu ubezpie. społ., potrafi również stosować w praktyce poznane metody badań społ.-gosp. Przesłanką przyporządkowania kierunku do dyscypliny wiodącej (n. prawne) było prawnicze sprofilowanie kształcenia słuchaczy obu modułów, uzupełniane o efekty powiązane z dyscyplinami uzupełniającymi, co ma pozwolić na wszechstronne przygotowanie absolwenta do funkcjonowania na rynku pracy. Rozwiązanie takie cementuje spójność założonych dla kierunku celów, jest również zgodne z zaint. naukowymi oraz doświadczeniem zaw. kadry dydaktycznej Uczelni.

Z tak skonstruowanej koncepcji wynikają kierunkowe efekty uczenia się w powiązanych ze sobą obszarach wiedzy, umiejętności i komp. społ., zgodne z założeniami profilu prakt. oraz charakterystykami II st. PRK (poz. 6.). Efekty przyjęte zostały dla wszystkich zajęć, w tym praktyk zaw. Efekty kierunkowe są uszczegóławiane w programach poszczególnych przedmiotów. Powiązania treści z kierunkowymi efektami przedstawione są w sylabusach dostępnych w USOS https://usosweb.pusb.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/index.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Realizacja programu studiów nastawiona jest na kształcenie na potrzeby rynku pracy absolwentów zdolnych sprostać wymaganiom teraźniejszości i przyszłości, otwartych na zmiany, przygotowanych do aktywnego udziału w rozwiązywaniu problemów adm., ekonom. oraz społ.-polit i in. W jego tworzeniu uwzględniono doświadczenia ze współpracy z otoczeniem, zaś jego realizacja jest oparta o synergię wiedzy eksperckiej nauczycieli ak. oraz praktyków prowadzących zajęcia na kierunku, dzięki czemu możliwe jest kształcenie oparte o aktualny stan nauki i praktyki oraz norm i zasad właściwych dla kierunku. Program jest dostosowywany do potrzeb rynku pracy, a założenia dot. zmian programowych powstają w toku ustaleń Rady Programowej, w skład której wchodzi nauczyciele akad., doświadczeni praktycy/przedstawiciele otoczenia i studenci.

Studia trwają 6 sem., program obejmuje 4560h. Nakład pracy mierzony jest liczbą ECTS konieczną do ukończenia studiów (180 pkt. ECTS, 30 pkt. na semestr). Łączna liczba pkt., jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z bezp. udziałem nauczycieli akad. lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi odpowiednio 90 ECTS na st. stacj. oraz 67 ECTS na niestacj. Łączna liczba pkt. dla zajęć kształtujących um. praktyczne wynosi 150 ECTS, dla praktyk zaw.: 30 ECTS. Program studiów na kierunku przewiduje 150h lektoratu z j. obcego (6 ECTS). Zajęcia te służą przekazywaniu wiedzy oraz kształtowaniu kompetencji w zakresie języka specj. z obszaru administracji i są realizowane przez pierwsze 3 semestry. Uzyskiwany poziom B2 umożliwia korzystanie z j. obcego w pracy i codziennym życiu. Na lektoratach wykorzystywana jest zarówno met. eksponująca, polegająca na pokazach mat. audiowizualnych, jak i praktyczna, obejmująca: ćw. przedmiotowe (czytanie i analiza materiału źródł.), ćw. kreatywne (przygotowanie prezentacji, dialogów, udział w dyskusji, st. przypadków), ćw. translatorskie i inne (słuchania, czytania, pisanie i mówienie oraz leksykalne). Począwszy od naboru 2021/22 przyjęto, że doskonaleniu um. językowych służyć będą również 3 przedmioty kierunkowe:

Konstytucyjne zasady ustroju państwowego RP (Constitutional principles of the state system of the Republic of Poland), Techniki negocjacji i mediacji w administracji (Negotiation and mediation techniques in the administration) oraz Ochrona danych osobowych i informacji niejawnych (Protection of personal data and classified information).

Harm. studiów i szacowany nakład pracy pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów i uzyskanie pożądanego profilu absolwenta. Plan studiów obejmuje:

-3 moduły przedm. ogólnouczelnianych, podst. i kierunk., umożliwiających m.in. zdobycie wiedzy o charakterze ogólnym, stanowiącej podstawę do zrozumienia bardziej zaawansowanych zagadnień. Kształtują one umiejętności rozumienia i stosowania kluczowych pojęć i rozwijają istotne z punktu widzenia pracy zaw. umiejętności komunikac. i postawę odpowiedzialności oraz uświadamiają rolę zasad etyki zaw.;

-2 moduły przedm. do wyboru w sem. 3 oraz j. obcy (angielski, niemiecki lub rosyjski), w których studenci uzyskują wiedzę i rozwijają umiejętności w odniesieniu do różnych aspektów zarządzania we współczesnej administracji.

-2 moduły przedm. do wyboru o charakterze specjalnościowym, realizowane w 5. i 6. sem. (Sam. terytorialny lub Adm. gospodarcza). Szczegółowe plany studiów stacj. i niestacj. w naborze 2021/22, stanowią zał. do niniejszego Raportu (**dok. nr 4**).

Treści programowe są realizowane z wykorzystaniem: wykładów, ćwiczeń, warsztatów, konwersatoriów, seminarium, lektoratu j. obcego oraz praktyk zaw. W procesie kształcenia dominują met. aktywizujące i sprzyjające samodz. pracy. Zajęcia w formie tradycyjnego wykładu audytoryjnego zostały znacząco ograniczone, co pozwala na pełniejsze włączanie studentów w proces uczenia. Wynikająca ze specyfiki lokalnej uczelni mała liczebność grup (zob. cz. III. raportu) umożliwia skuteczne osiąganie efektów i sprawia, że proces rozwijania umiejętności oraz kształtowania komp. społ. odbywa się w war. pozwalających na wykonywanie czynności prakt. oraz swobodną wymianę doświadczeń. Dla prawidłowej realizacji programu dobierane są odpowiednie metody kształcenia, zorientowane na kształtowanie poszczególnych efektów. Należą do nich metody podające, poszukujące, problemowe, a także oparte na słowie: wykład problemowy, dyskusja, pogadanka, praca z tekstem czy metody oparte na prakt. działalności studentów: burza mózgów, ćw. audytoryjne, ćw. z wykorzystaniem techn. inf.-kom., prezentacja mult. itp. Na zajęciach prakt. stosowane są met. interaktywne, w tym: ćw. tablicowe, projekty, st. przypadków, dyskusje moderowane, praca z mat. źródłowymi, praca w grupach i indywidualna. Prowadzący odnoszą się do przykładów z życia zaw. i rzeczywistych danych. Stosowane metody pozwalają też na samodzielne uczenie się, m.in. poprzez analizę literatury, przygotowanie do ćw., warsztatów i konwersatoriów, praktyk zaw. czy projektu dypl. Wykorzystywane metody i ich powiązanie z efektami są opisane szczegółowo w programach zajęć. Jako przykład można podać kształtowanie efektu kierunkowego „student zna i rozumie zagadnienia dotyczące prawa i adm. w wybr. wydarzeniach i procesach dziejowych oraz o ich historycznej ewolucji” uzyskiwanego m.in. w ramach przedmiotu Prawo Cywilne z Umowami w Administracji (efekt kierunkowy: „student zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa cywilnego”): na wykładzie prezentowane są treści dot. systemów prawnych, pozwalające na poznanie podstawowych pojęć stos. w administracji i prawie cywilnym, zaś w trakcie ćwiczeń rozwijana jest umiejętność rozwiązywania casusów prawnych.

Co do zasady, program nie przewiduje korzystania z metod kształcenia na odległość. Studenci mają jednak nieodpłatną możliwość ukończenia dodatkowego kursu firmy Comarch

na uczelnianej platformie Moodle i uzyskania certyfikatów potw. znajomość 4 modułów ERP Optima, mogą również poszerzać swoje um. językowe poprzez udział w udostępnionych dla nich kursach na platformach Kursy123 oraz Lerni.us. W zw. z sytuacją epidemiczną, proces kształcenia realizowany był z wykorzystaniem aplikacji MS Teams, pozwalającej na: prowadzenie zajęć w trybie synchronicznym, konsultacje, zamieszczanie materiałów, wymianę plików, zadań, itp. Wnioski i doświadczenia wyniesione z okresu prowadzenia kształc. w trybie zdalnym będą wykorzystywane do dalszego doskonalenia USZJK.

Kształcenie na kierunku odpowiada na zróżnicowane potrzeby studentów. Indywidualizacji sprzyja m.in. możliwość skorzystania z ind. organizacji studiów (IOS) lub ind. programu studiów (IPS), opisanych w §30. i 31. Reg. Studiów (**dok. nr 5**). Inne możliwości dostos. procesu uczenia do różn. potrzeb zostały ujęte w Reg. studiów (m.in. w §9, 13, 16, 34, 35, 37 40, 45-47.). Prowadzący biorą pod uwagę potrzeby studentów z niepełnosprawnościami- osobom z orzeczeniem przysługuje prawo do zaliczeń i składania egzaminów w formie alternatywnej, w określonym trybie (§44.). Reg. Studiów (§10.) oraz Zarz. Rektora 45/2019 (**dok. nr 6**), przewidując tworzenie elastycznych warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

Praktyki stanowią integralną część planu studiów, zakładane dla nich efekty są zgodne z przypisanymi do pozostałych zajęć. Reg. Praktyk (**dok. nr 7**) określa cel, wymiar oraz ogólne zasady org., realizacji, nadzorowania i zaliczania praktyk, w tym weryfikacji efektów. Treści dla praktyk opisane są w Ramowym programie praktyk oraz w Szczegółowych programach praktyk, tworzonych przez uczelnianych opiekunów dla konkretnego naboru oraz etapu praktyk, z uwzgl. modułów o charakterze specj. (praktyka kierunkowa-podstawowa, kierunkowa-pogłębiająca i dyplomowa). Od naboru 2019/20 wymiar praktyk wynosi 6 m-cy (750h, 30 ECTS). Praktyki realizowane były również w trakcie obowiązywania obostrzeń epidemicznych- na mocy Zarz. Rektora (**dok. nr 8**) wprowadzono elektr. obieg ich dokumentacji. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk (lista dla studentów Administracji zawierająca 73 sprawdzone miejsca jest dostępna w Biurze Karier), a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca ich odbywania, uczelniany opiekun zatwierdza je w oparciu o przyjęte kryteria jakościowe, opisane w §14. Reg. Praktyk. Miejsca rekomendowane dla studentów kierunku to m.in. jedn. administracji skarb. i podatk., instytucje ubezpie. społ., przeds. publiczne i prywatne (stanowiska kadr.-płat., działy adm.), podm. prowadzące doradztwo i pomoc w zakresie dział. gosp. oraz stos. przepisów prawa podatk. i prawa ubezpie. społ., agendy wspom. pozyskiwanie i wykorzystanie środków z UE, działy adm. instytucji gosp., jednostki org. gminy, powiatu i województwa, przeds. komunalne realizujące zadania publ., instytucje i inne podmioty odp. za strategię i politykę rozwoju. Studenci odbywający praktyki zapoznają się z funkcjonowaniem instytucji i dokumentacją kadrowo-adm., poznają zasady obiegu dokumentów oraz procedury przyjmowania interesantów i zbierają materiały związane z tematem pracy/projektu dypl. Praktyka w jednostkach sam. teryt. umożliwia zapoznanie się z zad. w nich realizowanymi oraz źródłami ich finansowania. Metody weryfikacji i oceny przebiegu praktyk, a także sposób ich dokumentowania, w tym realizowanych w ich trakcie zadań, są dobrane trafnie. Umożliwia to opiekunom skuteczne sprawdzanie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów. Metody weryfikacji (określone w programach praktyk) są dobierane do każdego rodzaju efektów i do każdego etapu praktyk. Sposób doboru uczelnianych opiekunów oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Dyr. Instytutu corocznie powołuje dla danego naboru opiekuna, pos. kompetencje i doświadczenie umożliwiające prawidłową realizację praktyk. Wsparcie

proceduralne opiekunów w przygotowaniu programów, ich organizacji i przebiegu oraz realizacji planu hospitacji praktyk realizuje, powoływany przez Rektora, Uczelniany Koordynator Praktyk.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

W Uczelni przyjęto sformalizowany sposób rekrutacji na studia, zasady określa Senat (dla naboru 2021/22: Uchwała Senatu 37/V/2021 (**dok. nr 9**). Przyjęte kryteria, opierające się m.in. o wyniki egz. matur. lub dojrz. są przejrzyste i pozwalają na efektywną selekcję kandydatów. Zasady przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad określono w Uchwale Senatu 177/IV/2019 (**dok. nr 10**). Zasady dot. uznawania studiów odb. w innej uczelni (w tym zagr.) opisano w Reg. studiów. Zasady potw. efektów uzyskanych poza systemem studiów określono w Uchwale Senatu 180/IV/2019 (**dok. nr 11**). Informacje na temat zasad przyjęcia na studia są publ. na stronie Uczelni. Do obsługi kształcenia wykorzystywane są obecnie systemy USOS oraz BAZUS (wygaszany). Umożliwia to bieżące monitorowanie przebiegu studiów, w tym postępów w nauce. Za pośrednictwem BOS, Dyr. Instytutu we współpracy z Radą Programową i/lub zespołem ds. rocznej samooceny jakości kształcenia po zakończeniu danego roku ak. analizuje dane, które służą do doskonalenia programu (np. zmiany liczby godz. przypisanych do przedmiotu, zmiany form zajęć, formuły zaliczenia itp.).

Efekty dla naboru 2021/22 zostały określone w Uchwale Senatu 51/V/2021, zasady i sposoby ich weryfikacji oraz dokumentowania reguluje Zarz. Rektora 40/2020 (**dok. nr 12**) oraz Reg.: Studiów, Sesji Egz., Dypl. i Praktyk. Sposoby weryfikowania efektów przypisanych do zajęć są określane przez dydaktyków w progr. zajęć. Na kierunku Administracja są to m.in.: aktywność na zajęciach (wyp. ustne, odp. na pytania, praca w grupie, udział w dyskusji itp.), prezent. projektów, referatów, egz. ustne, pisemne, testy i kolokwia zaliczeniowe (np. wielokr. wyboru z pyt. otwartymi, pisemne z możliwością lub bez możliwości korzyst. z pomocy nauk.), rozw. zad. probl., pisemne prace etapowe (zad. ćwiczeniowe, prezent. mult., krótkie teksty dotyczące omawianej literatury itp.). System weryfikacji jest przejrzysty, zorientowany na studenta i daje możliwość adaptacji do potrzeb osób z niepełnospr., jego podstawowym założeniem jest bezstronna, rzetelna i wiarygodna ocena st. osiągnięcia efektów oraz motywowanie do ich pogłębiania.

Zasady dyplomowania określa Zarz. Rektora 40/2019 (**dok. nr 13**). Warunkiem uzyskania dyplomu jest osiągnięcie wszystkich efektów, złożenie egz. dypl. i pozyt. ocena pracy lub projektu dypl. Jeśli praca jest pisemna, jest sprawdzana z użyciem JSA, recenzje są jawne. Od naboru 2019/20 przyjęto, że pracą podsum. studia będzie projekt dypl., tj. samodzielne oprac. zagadnienia prakt., prezentujące specj. wiedzę i umiejętności studenta, w tym um. samodzielnej analizy i wnioskowania. Szczegółowe zasady przygotowania proj. dypl. na kierunku administracja określa uchwała Rady Kolegium 22/II/2021 (**dok. nr 14**).

Efekty przypisane do praktyk są sprawdzane poprzez analizę dokumentacji powst. w ich trakcie (na każdym etapie): dziennika praktyk, sprawozdania studenta, notatki z rozmowy z uczelnianym opiekunem praktyk, ankiet ewal., arkuszy oceny osiągniętych efektów przez opiekunów zakładowych, oceny opisowej zakł. opiekuna praktyk, czy arkuszy kontroli praktyk przez opiekuna uczelnianego. Efekty są też sprawdzane w oparciu o hospitacje miejsc praktyk, kontakt

z opiekunem zakł., rozmowę ze studentem (zal. ustne) oraz egzamin końcowy na zakończenie całego cyklu praktyk (od naboru 2019/20).

Obowiązująca w Uczelni procedura Bad. Losów Zaw. Absolwentów - Zarz. Rektora 38/2015 (**dok. nr 15**) obejmuje badanie na zakończenie studiów, przed obroną oraz rok po ukończeniu studiów. Wnioski i rekomendacje z BLZA są dostępne dla osób odp. za org. procesu kształc. na kierunku i służą doskonaleniu oferty dyd. Ostatnie wyniki wskazują, iż 43% badanych absolwentów kier. pracuje zawodowo, 73% kontynuuje studia. Większość absolwentów st. stac. Administracji podjęła dalszą naukę w PUSB na kierunku Menedżerskie St. Ekon.-Prawne. Większość osób pracujących ma stałą pracę na pełen etat na czas okr., 1 na 5 pracuje w oparciu o umowę cywilnopr. 2/3 aktywnych zaw. absolwentów podjęło pierwszą pracę w trakcie studiów lub pracując, postanowiła uzupełnić kwalifikacje na studiach. 75% pracujących absolwentów znalazła pracę przez ogł. w Internecie lub znajomych. 6% zdobyła pracę, kontaktując się osobiście z pracodawcą lub dostała pracę w miejscu odb. praktyk. Większość badanych deklaruje, że ich obecna praca jest zgodna z ukończonym kierunkiem w 75-100% - są to gł. osoby pracujące w: urzędach, w sądzie, Sanepid, w działach adm. instytucji opiek.-wych. Połowa badanych wskazuje, że ich praca jest zgodna z wyksz. w przedziale 25-49% - osoby pracujące w handlu, sprzedaży i produkcji. 2/3 badanych pracuje na stan. śr. szczebla (urzędnicy) lub stanowiskach samodz. (prac. biurowy). W ocenie badanych, studia najlepiej przygotowały ich w zakresie pracy zespołowej oraz komunikacji, wysoko oceniają też umiejętności samoorganizacyjne. Obszar oceniany relatywnie niżej, w ramach którego wskazywali oceny średnie to umiejętności jęz. oraz inform. 87,5% badanych wskazuje, że przy ponownym wyborze także wybrałaby Administrację (w PUSB: 80%).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Zajęcia na kierunku prowadzi wykwalif. kadra pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych i umowach cywilno-prawnych. W r. 2021/22 będzie to 30 osób, w tym 22 w podst. miejscu pracy, wiele z nich posiada dośw. zdobyte poza Uczelnią. Obsada zajęć przedst. została w **dok. nr 16** Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia reprezentują n. prawne, n. o polityce i administracji, n. o zarządzaniu i jakości, n. o bezpieczeństwie, ekonomię i finanse, n. socjologiczne i psychologię (char. kadry stanowi **dok. nr 17**). Tematyka publikacji oraz dośw. zaw. kadry są adekwatne do prowadzonych zajęć. Wykładowcy, rekrutowani w oparciu o przyjęte, sformalizowane zasady są dobrze przygotowani do realizacji procesu dyd. Ich dorobek (m.in.: artykuły w czasopismach nauk. i branżowych, rozdziały książek, referaty w publ. pokonferencyjnych) w sposób bezp. lub pośr. odnosi się do treści realizowanych na kierunku. W skład kadry kierunku wchodzi także praktycy i przedstawiciele otoczenia w tym: m.in. radcy prawni prowadzący kancelarie, legislator pracujący w Min. Sprawiedliwości, były wojewoda i dyr. departamentu w Min. Sprawiedliwości, koordynator projektów i programów rozwojowych fin. ze środków UE, dor. zawodowy i in.

Obsada zajęć jest przygotowywana przez Dyr. Instytutu na podst. analizy planu studiów i kompetencji prowadzących. Brane są pod uwagę: adekwatność wykształcenia, dorobek, dośw. w realizacji przedmiotu, a także prakt. dośw. zaw. W pierwszej kolejności zajęcia powierzane są pracownikom PUSB zatrudn. w podst. miejscu pracy i przedstawicielom praktyki. Ogólne zasady

zatrudniania nauczycieli akademickich ujęte zostały w Zarz. Rektora nr 19/2020 (**dok. nr 18**) Statucie i Reg. Pracy. Zgodnie z §88. i 89. Statutu (**dok. nr 19**), podlegają oni ocenie nie rzadziej niż raz na 4 lata lub na wniosek Dziekana. W dotychczas prowadzonych postępowaniach wszyscy dydaktycy kierunku uzyskali oceny pozytywne. Ponadto, bieżąca ocena ich pracy prowadzona jest podczas hospitacji zajęć. W r. 2020/21 przeprowadzono łącznie 10 hospitacji zajęć na kierunku. Zgodnie z planem na r. 2021/22 hospitacji poddanych będzie 10 prowadzących. Studenci dokonują oceny prowadzących w zakresie wypełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem. Wyniki ankiet przechowywane są w Dziale Dydaktycznym i stanowią ważny element m.in. w trakcie oceny okresowej. Uczelnia stwarza kadrze warunki do rozwoju: naukowego i komp. dydakt. Rejestr szkoleń jest dostępny w Biurze Rektora.

System wsparcia kadry obejmuje: finansowanie udziału w konf. naukowych, szkoleniowych, dydaktycznych, szkoleniach, kursach dokształcających, st. podyplomowych, wzbogacanie zasobów bibliotecznych zgodnie z oczekiwaniami i zaint. naukowymi kadry, łączenie zaint. naukowych z tematyką prac dypl., angażowanie w realizowane w Uczelni projekty rozwojowe. W ramach projektu „Zintegrowany Program PWSZ” Uczelnia oferowała 4 certyfikowane szkolenia: „Gry i met. dydakt.”, „Kom. wokalna, kom. z grupą”, „Informat. narzędzia dydaktyczne”, „Innowacyjne narzędzia wizualne”, których celem było podnoszenie komp. dydaktycznych. Wykładowcy obsługujący kierunek brali udział w 3 zrealizowanych edycjach szkoleń. Ponadto, część kadry dydaktycznej w r. 2019 brała udział w 6-miesięcznym cyklu „Design Thinking/Service Design” (DT/SD), który pozwalał na aktywny udział w projektowaniu zmian, wprowadzanych w Uczelni. W związku z prowadzeniem w r. ak. 2020/21 zajęć, konsultacji i części zaliczeń przez platformę MS Teams, wszyscy dydaktycy zostali przeszkoleni z jej obsługi. Dydaktycy mieli możliwość prowadzenia zajęć zdalnych w Uczelni lub wypożyczenia laptopów do ich prowadzenia z domu. Pracownicy CT stanowili wsparcie techniczne zarówno dla pracowników jak i studentów. W ramach współpracy z Fundacją Troska, udostępniono możliwość korzystania z pomocy psychologa. Każdego pracownika zapoznaje się przepisami Kodeksu Pracy dot. molestowania, mobbingu i dyskryminacji. W Uczelni działają Rzecznik dyscyplinarny i Uczelniane Komisje Dyscyplinarne. W 2019 r. przeprowadzono analizę ryzyk wystąpienia zjawiska dyskryminacji (w tym molestowania), a w 2019 r. i 2020 r. analizę ryzyk korupcyjnych. Corocznie w Uczelni przeprowadzana jest też samoocena pracowników w ramach kontroli zarządczej.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Teren Uczelni i jej obiekty poddawane były przez ostatnie kilkanaście lat procesowi adaptacyjnemu, w wyniku czego baza dydakt. spełnia stawiane przed nią wymogi. Położone na zwartym obszarze, z miejscami do parkowania (w tym dla osób z niepełnospr.) obiekty wyposażone są w nowe elementy. Ich wielkość, ilość oraz wielorakość funkcji zapewniają dobre warunki pracy dla kadry i studentów, z zachowaniem wymogów BHP i Ppoż oraz reżimu sanitarnego (COVID-19). Odpowiednie warunki, czystość i ochronę gwarantują umowy z podmiotami zewn. Uczelnia udostępnia bufet, siłownię, miejsca do rekreacji wewnątrz obiektów i poza nimi. Pomieszczenia dydakt. wyposażone są w niezbędne pomoce oraz taką ilość sprzętu AV i komputerów, która pozwala na realizację zaj. o charakterze prakt. Komputery wyposażone

w niezbędne oprogramowanie wspomagają proces kształcenia, w tym wersje dydaktyczne komercyjnych aplikacji używanych w większości współczesnych podmiotów gosp. i urzędów, tj. pakiety biurowe wspomagające zarządzanie, oprogramowanie klasy ERP, system informacji prawnej LEX, internetowy system aktów pranych Sejmu itp. WF realizowany jest w obiektach OSiR. Obiekty Uczelni posiadają dostęp do sieci przewodowej (300 Mbit/s). W każdym z nich znajdują się strefy nielimitowanego dostępu do WiFi oraz ogólnodostępne stanowiska komp. podłączone do Internetu.

Komunikacja dot. przebiegu kształcenia realizowana jest obecnie przez USOS (i wygaszany BAZUS). Bieżąca komunikacja student-dydaktyk realizowana jest także z użyciem maili grupowych, a od r. 2020/21 również uczelnianej platformy MS Teams. Kampus (w tym: Dom Studenta) jest w pełni przystosowany do potrzeb studentów z niepełnospraw., obiekty nie posiadają barier archit. Przy każdym z budynków znajduje się podjazd, wewnątrz: winda i toalety dla osób z niepełnospraw. Uczelnia dysponuje sprzętem ułatwiającym uczestnictwo w procesie dydaktyk. (dyktafon, lupa elektr., laptop z oprogramowaniem Supernova), wypożyczany studentom z niepełnospraw. Wyposażenie instytucji, w których realizowane są praktyki musi spełniać kryteria jakościowe, formalnie przyjęte w §14. Reg. Praktyk. W przypadku Administracji wymaga się przygotowania dla praktykanta: stanowiska pracy wyposaż. w krzesło i biurko – na każdym etapie praktyki; stanowiska z dost. do komputera ze specj. oprogramowaniem stosowanym w administracji - na etapie praktyki kierunkowej - pogłębiającej i dyplomowej. Ponadto, wymaga się zapewnienia wglądu do typowych dokumentów stos. w administracji (w tym księgowo-finans.) i umożliwienia zebrania danych celem przygotowania pracy/projektu dypl. Biblioteka dysponuje 60 stan. do pracy indywidualnej oraz 20 stan. komputerowymi z dostępem do Internetu. Zgromadziła ponad 14520 wol. oraz ponad 380 jedn. zbiorów specjalnych. 23% księgozbioru stanowią książki dla Administracji, zgodne z potrzebami kierunku, 21%-inne książki do wykorzystania przez studentów kierunku (encyklopedie, słowniki, leksykony, podr. do przedmiotów kształcenia ogólnego itp.), 3% stanowią zbiory specjalne. Biblioteka prenumeruje 67 czasopism specj. (w tym 13 zagr.) i 5 dzienników. Pracę wspiera system LIBRA NET, umożliwiający m.in. zdalny dostęp do katalogu. Czytelnicy mogą korzystać z bezpłatnego dostępu do zasobów baz danych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz LEX. Biblioteka i Czytelnia są czynne w dniach/godz. dostosow. do potrzeb studentów stac. i niestac. (soboty). Na podst. wniosków z analizy oczekiwań studentów, wprowadzony został dłuższy dyżur w dniu, w którym największa ich liczba odbywa zajęcia do późnych godz. popołudniowych. Dydaktycy mają możliwość zgł. zapotrzebowania na literaturę przez cały rok akad. Dodatkowo, przed rozpoczęciem każdego sem., Dyr. Biblioteki przesyła im drogą elektroniczną przypomnienie ws. aktualizacji i uzupełnienia literatury.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie bazy dydaktyk. mają charakter ciągły. W procesie uczestniczą m.in. nauczyciele akademicki oraz studenci. Kwestie te są przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Rady Programowej, przede wszystkim przed rozpoczęciem nowego roku akad. oraz w zw. z realizacją rocznej samooceny jakości kształcenia. Studenci biorą udział w tych procesach także przez przedstawicieli URSS i jako członkowie różnych gremiów uczelnianych, wyrażają też swoją opinię na temat infrastruktury w corocznym badaniu satysfakcji. W oparciu o informacje zebrane od studentów, zaproszonych do udziału w cyklu DT/SD, w ostatnim czasie wprowadzono m.in. nowy system identyfikacji wizualnej i przestrzennej na terenie kampusu oraz utworzono strefy wypoczynku w jej obiektach.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Uczelnia aktywnie i na wielu płaszczyznach współpracuje z otoczeniem społ.-gosp. (w tym: z szerokim gronem pracodawców oraz organizacją ich zrzeszającą) w celu umożliwienia mu wpływu na kształt i realizację koncepcji i programu oraz efektów uczenia się. W określaniu efektów dla kierunku uczestniczył Konwent Uczelni, który funkcjonował do końca r. 2018/19, a w którym zasiadali m.in. wicemarsz. woj. łódzkiego, dyrektorzy, prezesi i właściciele czołowych przeds. i instytucji z subregionu oraz ówczesny prezes SIG. Aktualnie, przedstawiciele otoczenia uczestniczą w zmianach koncepcji i programu kształcenia na czterech etapach. Założenia i propozycje kształtu zmian programowych są konstruowane przez Radę Programową, w skład której wchodzi praktycy prow. zajęcia. Kształt programu jest opiniowany przez URSS i przekazywany Radzie Kolegium. Działając na podstawie §6. Statutu, w Kolegium Społ.-Ekon. przyjęto zasadę, że zaproponowany kształt programu jest przekazywany do zaopiniowania przez SIG. Po uzyskaniu pozytywnych opinii, program jest zatwierdzany przez Radę Kolegium, w której głos doradczy również ma przedstawiciel lokalnych pracodawców (obecnie prezes jednego z biur rachunk., członek zarządu SIG). Następnie trafiają one pod obrady Senatu, w posiedzeniach którego, z głosem doradczym, również uczestniczą przedstawiciele uczelni akademickich, z którymi PUSB ma podpisaną umowę o współpracy.

Uczelnia aktywnie współpracuje z szerokim gronem lokalnych pracodawców przyjmujących studentów na praktyki (m.in. kancelarie adwokackie, notarialne, starostwa powiatowe, urzędy gmin, urzędy miejskie, komendy policji, straży pożarnej, szpital, oraz działy adm. publicznych i prywatnych placówek z subregionu skierniewickiego) w oparciu o podpisane porozumienia (zob. zał. 8 do Regulaminu praktyk). W ramach programu współfinansowanego ze środków UE, studenci mają możliwość uczestnictwa m.in. w: wyjazdach studyjnych do firm i instytucji z branż powiązanych z kierunkiem studiów (np. do pionu adm. firmy BAYER Polska, 2019), spotkaniach i szkoleniach z praktykami (np. szkolenia „Zarządzanie obiegiem dokumentacji w pracy Office Managera”, 2020, czy „Profesjonalna obsługa interesanta”, 2019) oraz spotkaniach z pracodawcami (np. Careerdate” organizowane w 2021 r., w ramach którego studenci mieli możliwość spotkania z przedstawicielami lokalnego i regionalnego rynku pracy, m.in. ze specjalistami obsługi adm. biur rachunkowych, firmy audytorskiej, dużego przedsiębiorstwa oraz szpitala woj.) i uczestniczyć w wymianie dośw. w zakresie potrzeb i kompetencji pożądanych na lok. rynku pracy. Studenci kierunku w ramach projektu uczestniczyli w spotkaniu z człowiekiem sukcesu/przedstawicielem rynku pracy: specjalistą Programu Jeremie. Na podst. wniosków wyciągniętych z jednego z wcześniej realizowanych projektów (2015-18), od naboru 2019/20 wprowadzono egzamin na koniec całego cyklu praktyk, którego założenia wypracowano we współpracy z przedstawicielami firm i instytucji, w których studenci odbywali praktyki (m.in. z urzędu miasta, jednego z banków i ZUS). Zakres współpracy z otoczeniem w obszarze org. praktyk szczegółowo opisano w Kryterium 2. Kierunek czynnie współpracuje z otoczeniem również za pośr. Biura Karier, które realizuje m.in. obsługę praktyk zaw. od strony formalnej, poradnictwo i pośrednictwo pracy dla studentów i absolwentów, a także publikuje oferty pracy, staży i praktyk od przedstawicieli otoczenia. Przedstawiciele otoczenia uczestniczą m.in. w określaniu i weryfikacji efektów uczenia się, w skład kadry kierunku wchodzi praktycy

(zob. charakterystyka dla Kryterium 4.). Przegląd współpracy z otoczeniem jest realizowany po zakończeniu danego roku akad. w ramach rocznej samooceny jakości kształcenia.

W 2019 Uczelnia została wyróżniona przez Prezydenta m. Skierniewice oraz Skierniewicką Izbę Gospodarczą statuetką „Wokulski Roku”, przyznawaną lokalnym firmom i instytucjom za promocję przedsiębiorczości i wspieranie działań na rzecz gosp. rynkowej.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie wpisane jest w misję Uczelni i stanowi element koncepcji kształcenia na kierunku. Jego charakter i zakres wynika wprost ze Strategii, w której podkreśla się konieczność podejmowania działań adekwatnych do potrzeb lokalnego i regionalnego otoczenia społ.-gosp. Stale poszerzany zasięg współpracy (czemu służy m. in. pozyskiwanie nowych partnerów, także poza programem Erasmus+, np. z Ukrainy i Białorusi) ma w zamyśle stwarzać studentom, kadrze dydak. i adm. kierunku warunki do zdobywania wiedzy, umiejętności i wymiany doświadczeń w zagr. uczelniach. Dydaktycy są przygotowani do prowadzenia zajęć, a studenci do uczenia się w j. obcych. Wspierana jest ich mobilność, stopniowo rozbudowywana jest również oferta kształcenia w j. obcych. Głównym celem jest zapoznanie studentów z międzynar. aspektami kierunku oraz umożliwienie im rozwoju umiejętności jęz. Osoby rozpoczynające studia prezentują zróżnicowany poziom przygotowania do kontynuacji nauki j. obcego w ramach lektoratu. Zazwyczaj mają opanowany język na poziomie A2/B1, spełniając wymogi wstępne, zdarzają się również osoby na poz. B2 i wyżej. Postępy w nauce weryfikowane są poprzez wyp. ustne i pisemne, testy sem. (pisemne) i egz. końcowy (cz. pisemna i ustna). Sprawdzane są na bieżąco na podst.: poprawności wykonania pr. własnej, krótkich prezentacji przygotowywanych przez studentów w czasie zajęć, obserwacji ich udziału w dyskusjach i zaangażowania w konwersacje na zadany temat w parach lub małych grupach. Ocena sem. uzależniona jest od wyniku testu pisemnego i akt. na zajęciach. Studenci mogą również dodatkowo podnosić umiejętności jęz. poprzez bezpłatny udział w kursach na platformach Lerni.us i Kursy 123. W ramach działań doskonalących w tym obszarze, od naboru 2021/22 wprowadzono do planu zajęć 2 przedmioty kier. w j. obcym.

Uczelnia aktywizuje studentów i kadrę do uczestnictwa w programach międzynarod. System ECTS stwarza możliwość podjęcia nauki w uczelniach zagr. w ramach Erasmus+. Ponadto, Uczelnia jest częścią sieci Baltic University Programme, umożliwiając studentom i pracownikom m.in. uczestnictwo w dodatk. kursach, szkoleniach i konferencjach. Mimo podejmowanych działań, mobilność studentów Uczelni nie jest wysoka. Studenci Administracji nie uczestniczyli dotychczas w wyjazdach w ramach Erasmus+. W ostatnim czasie mieli natomiast możliwość udziału w org. w Uczelni, otwartych wydarzeniach o charakterze międzynarod., np.: dialogu obywatelskim z udziałem przedstawiciela Komisji Europejskiej (05.2019), wykładach pracowników: University of Thessaly (05.2019), St. Cyril and St. Methodius University of Vlk. Turnovo (10.2019), Latvia University of Life Sciences and Technologies (12.2019), Państwowej Akademii Nauk Ukrainy (12.2019), czy Klaipeda State University of Applied Sciences (06.2021). W roku 2020-21 studenci kierunku uczestniczyli w wykładach prowadzonych przez dydaktyków z Ukrainy, będących na stażu w PUSB. Ponadto, w Kolegium Społ.-Ekon. odbywały się dodatkowe wykłady dziekańskie w j. angielskim - ich tematy są proponowane przez

pracowników poszczególnych instytutów (w r. 2020/21 pracownicy Instytutu przeprowadzili 3 wykłady w j. angielskim na platformie MS Teams).

Wśród aktywności podejmowanych w ostatnim czasie przez kadrę kierunku można wymienić np.: udział dr C. Brzezińskiego w Applied Science Conference on the Integrated Ocean Governance, Kaliningrad (03.2019), udział dr H. Lewandowskiej w International Scientific Symposium, Strategic Management and Decision Support Systems, Serbia (05.2019), prowadzenie zajęć w Baltic International Academy, Łotwa – dr M. Rojewski (10.2019), prowadzenie wykładu w St. Cyril and St. Methodius University of Vlk. Turnovo, Bułgaria – dr H. Lewandowska (01.2020), czy planowane w najbliższym czasie wyjazdy dr M. Rojewskiego - Riga Technical University, Łotwa oraz dr A. Pilicha i dr M. Soćko – Klaipėda State University, Litwa (09.2021).

Ewaluacja umiędzynarodowienia, obejmująca aktywność studentów oraz kadry, odbywa się w ramach corocznej samooceny jakości kształcenia. Bieżącym monitorowaniem tego aspektu zajmuje się również Biuro Współpracy z Zagranicą oraz Pełnomocnik ds. współpracy. Przykładami działań, mających na celu doskonalenie umiędzynarod. są m. in.: prowadzone akcje inf.-promocyjne Erasmus+, przeglądy i aktualizacje progr. kształcenia (np. wprowadzenie do planu przedmiotów w j. obcym), czy cykliczne badanie satysfakcji studentów, które umożliwia m.in. weryfikację ich gotowości do wyjazdów i zadowolenia z międzynar. oferty Uczelni.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Uczelniany system wsparcia jest wieloaspektowy i adekwatny do potrzeb różnych grup studentów (w tym: z niepełnospraw., którzy mogą m.in.: otrzymywać styp. specjalne, uczestniczyć w zindywidualizowanym procesie dydaktycznym dostosowanym do ich potrzeb, wypożyczyć sprzęt ułatwiający naukę - zob. opis dla Kryterium 2. i 5.). Ponadto, Uczelnia oferuje im cykliczne wyjazdy integracyjno-szkol. (w przerwie wakacyjnej lub międzysemestralnej), obejmujące zajęcia grup., indywidualne oraz sesje coachingowe. Bieżącym wsparciem studentów z niepełnosprawnością zajmuje się Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych.

W Uczelni funkcjonuje system pomocy mat., obejmujący m.in.: styp. Rektora, styp. socjalne, zapomogi, możliwość aplikowania o styp. Ministra. Wyróżniający się studenci mogą otrzymać nagrodę lub wyróżnienie Rektora, list grat., wyróżnienie Dziekana lub nagrody przyznawane przez współpracujące z Uczelnią osoby i instytucje (Reg. Studiów, Zarz. Rektora 16/2019 – **dok nr 20**). W ramach realizowanego obecnie projektu unijnego, w najbliższych miesiącach planowane jest szkolenie „Prymus”: wysoko specjalist., przeznaczone dla wybranych studentów kierunku z najw. średnią ocen. Uczelnia bierze udział w programach mobilności w ramach Erasmus+ i POWER, na każdy typ wyjazdu można otrzymać dofinans. Studenci o niższych dochodach oraz posiadający orzeczenie o niepełn. mogą liczyć na wyższe dofinans. w celu wyrówn. szans.

Poza zajęciami z bezp. udziałem, studenci mają dostęp do kadry w czasie dyżurów w bezp. kont. lub drogą elektroniczną (MS Teams), a za zgodą wykładowcy również: telefonicznie. Ze względu na niewystarczające zainteresowanie utworzeniem samodzielnego koła naukowego, studenci administracji włączeni zostali do SKN Securus, zał. przez studentów bezp. wewn.

Pomocna we wchodzeniu na rynek pracy jest szeroka oferta Biura Karier, systematycznie wzbogacana dzięki kolejnym projektom UE, realizowanym nieprzerwanie od 2009. Do oferowanych form należą m.in.: doradztwo zaw.-edukacyjne (wspierane m.in. nowoczesnym narzędziem FRIS®), coaching kariery, szkolenia specj., careerdate, spotkania z ludźmi sukcesu czy work-toury. BK zamieszcza na stronie Uczelni oferty pracy, staży i praktyk od przedstawicieli otoczenia. W ramach wsparcia rozwoju komp. przedsiębiorczych, organizuje certyfikowane cykle szkoleniowe „Profesjonalny Przedsiębiorca” (6 szkoleń: zakł. dział. gospodarczej, biznesplan, budowanie brandu, kreowanie wizerunku, kulturalny biznesmen, zrozumieć klienta, cz. ryzyka w środ. pracy) i „Profesjonalny Pracownik” (6 szkoleń: org. czasu i przestrzeni, rozw. zadań i probl., być w teamie, ciągły rozwój, mindfulness, cz. ryzyka w środ. pracy).

Na podstawie Reg. Studiów (§14), na I roku powoływany jest Opiekun Roku. Zapoznaje on studentów z regulaminami, do jego zadań należy również wsparcie w bież. sprawach zw. ze studiami. Student ma wgląd w kluczowe dokumenty, publ. na stronie Uczelni. Pomocą służą BOS oraz URSS (odp. m.in. za przeprowadzenie min. raz w roku obowiązkowego szkolenia dot. praw i obowiązków studenta). Współpracę z org. studenckimi regulują §6-7. Reg. Studiów oraz Statut (sekcja: sam. studencki i org. studenckie). Skargi i wnioski rozpatruje się zgodnie z §3. Reg. Studiów. Oferowane wsparcie, w tym: jakość obsługi jedn. adm. wsp. proces kształcenia, studenci oceniają w bad. satysfakcji. Zgodnie ze Statutem, ocena studentów jest również jedną z płaszczyzn oceny okresowej nauczycieli akademickich.

W Uczelni prowadzone są działania informacyjne i edukacyjne dot. bezpieczeństwa studentów (w 2020/21 wykorzystano do tego celu kanały Uczelni w mediach społ. i wsparcie URSS). Uczelnia ma podpisane porozumienia z lokalnymi instytucjami, w tym: Policją, umożliwiające org. spotkań informacyjnych dot. różnych kat. zagrożeń. W r. 2019/20 po konsultacjach ze studentami w ramach cyklu DT/SD (zob. wyżej) wypracowano formułę „Tygodnia wprowadzającego”, w ramach którego studenci I r. mieli możliwość adaptacji i zintegrowania się ze społecznością PUSB. W ograniczonej formule (sytuacja pandemiczna), został on zrealizowany również w r. 2020/21. Dodatkowym elementem wsparcia, a jednocześnie integralną częścią programu studiów są przedmioty: planowanie i budowanie kariery, BHP i ergonomia pracy, ochrona wł. intelektualnej oraz etyka i normy wykonywania zawodu.

Uczelnia dba o efektywność systemu wsparcia, m.in. poprzez analizę i upublicznianie wyników badań satysfakcji studentów, samooceny jakości kształcenia czy aktywne uczestnictwo pracowników i studentów w pracach kom. stypendialnej i innych organów i zespołów roboczych (np. kom. rekrutacyjnej), a także bieżącą analizę zgł. przez studentów (bezpośrednio bądź np. przez URSS) sugestii i skarg. Ważną rolę odgrywa Rektor, aktualizując i publikując zarządzenia nt. zakresu i kwot poszcz. form wsparcia studentów. Stale poszukiwane są również dodatkowe formy wsparcia (np. stypendia dla wyróżniających się studentów, finansowane przez przedst. otoczenia, promowanie uczestnictwa w konkursach itp.). W r. 2019-20 w Uczelni powołano Zespół ds. analizy ryzyka wyst. zjawiska dyskryminacji, w tym molestowania. Efektem jego prac było m.in. wprowadzenie do ankiety oceny nauczycieli akademickich punktu, w którym studenci mają możliwość zgłaszania zaobserwowanych niekorzystnych zachowań dydaktyków. Podjęto również współpracę z Fundacją Troska, która oferuje studentom wsparcie psychol., świadcząc finansowane ze środków Uczelni konsultacje w kontakcie bezp. bądź zdalnym. Wzorem uczelni zagranicznych, diskutowane jest utworzenie w Uczelni stanowiska mediatora akad.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Dostęp do informacji w Uczelni jest realizowany na wielu płaszczyznach. Studenci są członkami Senatu, Rad Kolegiów, Rad Programowych, uczelnianych komisji i zespołów. Mają możliwość współtworzenia oraz opiniowania progr. studiów i innych dokumentów. Wszystkie kluczowe dokumenty i informacje umieszczane są na bieżąco na stronie www, BIP, w gablotach i na tablicach ogłoszeniowych. Komunikacja BOS-Student oraz student-dydaktyk odbywa się poprzez kontakt e-mailowy, telefoniczny, przez USOS, MS Teams lub kontakt osobisty. Każdy rok ma Opiekuna wybranego z grona dydaktyków kierunku. W PUSB wdrażany jest system USOS. Usprawnił on komunikację, zapewnił dostęp do programu studiów, sylabusów, płatności i innych przydatnych dokumentów z wykorzystaniem systemu. W systemach USOS i BAZUS można śledzić postępy w nauce, decydować o przedmiotach do wyboru, czy opiniować sposób prowadzenia zajęć w ankietach ewaluacyjnych. Trwają prace nad nową stroną internetową Uczelni, tworzoną zgodnie z wymaganiami WCAG 2.0 dla systemów teleinformatycznych w zakresie dostępności dla osób z niepełnospr. Strona internetowa w sposób czytelny prezentuje dane dla kandydatów (m. in. warunki i proces rekrutacji, oferta edukacyjna, opłaty, wyniki), studentów (programy studiów, rozkłady zajęć, konsultacje dydaktyków, obsługa studenta, biblioteka, praktyki, pomoc mat. i dla osób z niepełnosprawn., dom studenta i organizacje studenckie, ważne dokumenty i ważne terminy dla studentów, możliwość udziału w szkoleniach i projektach, oferty pracy), absolwentów, pracowników, pracodawców i innych osób. Nowa strona internetowa, która uruchomiona zostanie w 2022 r. projektowana jest m.in. na podstawie opinii i propozycji URSS. W związku z koniecznością prowadzenia zajęć w formule zdalnej, Uczelnia utworzyła podstronę z informacjami dot. prowadzenia zajęć, wsparcia meryt., techn. i psychol. studentów i pracowników oraz wykorzystywanych metod i technik kształcenia na odległość. Informacje te zamieszczane są także w zakładkach kierunkowych oraz w systemie USOS. Uczelnia na bieżąco odpowiada na pyt. również poprzez media społ. (Facebook, Instagram) oraz czat na platformie MS Teams. W związku z sytuacją epidemiczną, studentom umożliwiono składanie podań i in. dokumentów elektronicznie, mogli oni także, po umówieniu się z wybraną komórką lub podczas wyznaczonych dyżurów załatwić sprawę osobiście.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zakres odp. poszczególnych jednostek org. za doskonalenie jakości kształcenia schar. jest w Opisie Uczelnianego Systemu ZJK (**dok. nr 3**). Głównym miejscem dyskusji i wymiany doświadczeń na temat doskonalenia jakości kształcenia na kierunku są posiedzenia Rady Programowej, w których uczestniczą interesariusze wewn. (dydaktycy Instytutu i studenci) i zewn. (praktycy, przedst. otoczenia), mający możliwość wyrażania swoich opinii na temat zmian w ofercie dydaktycznej. Rada Programowa (§21. Statutu) jako organ doradczy Dyr. Instytutu zajmuje się opracowaniem, aktualizacją oraz oceną zgodności programu z przyjętymi efektami. Do zadań Dyr. (§20.) należy m.in. inicjowanie i koordynacja działań w zakresie doskonalenia programu. Dziekan (§15.) nadzoruje proces wprowadzania zmian oraz organizuje i kontroluje zgodność procesu dydaktycznego z Reg. Studiów. Po pozytywnym zaopiniowaniu zmian przez URSS, program jest

zatwierdzany przez Radę Kolegium. Ostateczna decyzja dotycząca kształtu programu należy do Senatu, w którego posiedzeniach uczestniczą przedstawiciele interesariuszy wewn. (pracownicy dydaktyczni, administracyjni, studenci) oraz zewn. (przedstawiciele uczelni akademickich, współpracujących z PUSB). Na każdym z etapów, głos doradczy w zakresie wprowadzanych zmian należy do przedstawicieli otoczenia społ.-gosp. (zob. opis w Kryterium 6.). Przegląd programu realizowany jest po zakończeniu każdego roku ak., jako element uczelnianej procedury rocznej samooceny jakości kształcenia. Zmian w programie dokonuje się w celu jego doskonalenia, aktualizacji lub dostos. do zmian w przepisach prawa. Analizie poddawane są m.in.: zakres i kolejność przedmiotów w planie studiów, przebieg procesu dyplomowania, odsetek ocen ndst z poszczególnych przedmiotów, ocena satysfakcji studentów, zebrane od nich uwagi i sugestie, sytuacja absolwentów czy opinie zakładowych opiekunów praktyk. W związku z epidemią COVID-19, dodatkowe źr. informacji stanowiły raporty nt. przebiegu kształcenia na odległość. Doskonalenie programu obejmuje coroczny, obligatoryjny dla dydaktyków przegląd i aktualizacja programów zajęć (np. literatura, korekta treści kształcenia, ich spójność z efektami uczenia się, narzędziami dydaktycznymi, sposobami weryfikacji i trafności ich doboru, itp.).

Istotnym elementem działań w obszarze jakości kształcenia jest ocena stopnia osiągania efektów uczenia się. Studenci oceniani są zgodnie z kryteriami i metodami, określonymi w programach zajęć oraz na mocy wytycznych zawartych w: Reg. Studiów, Sesji Egz. oraz Szczegółowych zasadach weryfikacji i dokumentowania efektów uczenia się. Sposoby weryfikacji efektów przedmiotowych podawane są na pierwszych zajęciach. Ogólną formą zaliczenia przyjętą dla poszczególnych przedmiotów jest egzamin lub zaliczenie z oceną. Wykorzystywane formy weryfikacji efektów opisane zostały w Kryterium 3. Efekty weryfikowane są również przez zakładowych i uczelnianych opiekunów praktyk oraz promotorów w trakcie przygotowywania pracy dypl. (począwszy od naboru 2019/20: projektu dypl. oraz końcowego egz. z praktyk opartego o mini-zadania zawodowe). Studenci dokonują samooceny osiągniętych efektów m.in. na zakończenie praktyk oraz w ramach BLZA.

W odniesieniu do kierunku administracja nie była dotychczas prowadzona przez zewnętrzne instytucje ewaluacja jakości kształcenia, natomiast do doskonalenia stosowanych rozwiązań wykorzystywano rekomendacje z ocen programowych, przeprowadzanych w ostatnich latach na innych kierunkach (czego skutkiem było np. udoskonalenie wykorzystywanej procedury rocznej samooceny jakości kształcenia w 2020 r.).

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony ▪ dobre odpowiadanie na potrzeby subregionu skierniewickiego – dajemy szansę kształcenia blisko miejsca zamieszkania dla młodych ludzi, którzy ze względów finansowych i/lub rodzinnych często nie są w stanie podjąć studiów w większym ośrodku akademickim, ▪ wysoka dbałość o indywidualne podejście do studenta i jego rozwoju możliwe m.in. dzięki stosunkowo niewielkiej liczbie grup, ▪ kadra dydaktyczna kierunku, składająca się zarówno z nauczycieli akademickich, jak i praktyków, gwarantująca wysoki poziom merytoryczny zajęć i synergii działań w zakresie kształtowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, ▪ dobre i stale doskonalone zaplecze organizacyjno-infrastrukturalne kierunku (pracownie, zasoby biblioteczne, Dom Studenta, przestrzeń do nauki i wypoczynku etc.) ▪ wypracowane kanały współpracy z otoczeniem społ.-gosp., umożliwiające m.in. sprawną organizację obowiązkowych praktyk studenckich, angażowanie praktyków w opiniowanie, tworzenie i realizację programu, uczestnictwo przedstawicieli otoczenia w pracach zespołów i organów kolegialnych Uczelni itp.	Słabe strony ▪ zbyt niska aktywność międzynarodowa studentów kierunku w programie Erasmus+, ▪ pewien odsetek osób trafiających na studia na kierunku z innych względów niż indywidualne predyspozycje i zainteresowania, co może przekładać się na ich niewystarczające zaangażowanie w proces kształcenia, przerywanie studiów lub przedwczesną rezygnację z nich, ▪ niewystarczające korzystanie z możliwości wsparcia ze strony już wypromowanych absolwentów Administracji w dalszym rozwoju oferty kierunku dzięki pozyskiwaniu propozycji doskonalenia koncepcji kształcenia, programu, efektów uczenia się itp., ▪ relatywnie mniejsze możliwości finansowo-organizacyjne, wynikające ze specyfiki stosunkowo niewielkiej, lokalnej/regionalnej Uczelni, nie pozwalające na proponowanie studentom tak rozbudowanej oferty dydaktycznej w zakresie kształcenia w obszarze administracji, jak w przypadku większych ośrodków akademickich.

Czynniki zewnętrzne	Szanse ▪ relatywnie duża liczba, otwartych na współpracę instytucji i firm w subregionie, umożliwiających studentom zdobywanie doświadczenia i praktycznych umiejętności w trakcie praktyk studenckich, ▪ w oparciu o analizy Polskiego Instytutu Ekonomicznego, w 2019 roku Skierniewice zaliczono do najwyższej ocenianej kategorii średnich miast w Polsce (tzw. „S3: lokomotywy rozwoju rynków lokalnych”), które w jednym z kolejnych raportów PIE (2020) znalazły się w gronie miast z najlepszymi perspektywami rozwoju pomimo pandemii, ▪ wg raportów i prognoz Skierniewickiego Obserwatorium Rynku Pracy, pracownicy administracyjni i biurowi są w grupie zawodów, na które istnieje zrównoważone zapotrzebowanie w subregionie, dodatkowo nadal odnotowuje się w nim relatywnie niski poziom bezrobocia, ▪ w sytuacji poszukiwania przez absolwentów pracy poza subregionem skierniewickim – dużym plusem jest bliskość i dobre skomunikowanie z dużymi aglomeracjami (Warszawa, Łódź), ▪ Uczelnia jest postrzegana przez instytucje pośredniczące jako wiarygodny partner, realizujący adresowane do studentów programy rozwojowe finansowane ze środków UE, co pozwala na regularne proponowanie kolejnych, dodatkowych form wsparcia w ramach projektów pogłębiających lub rozszerzających zakres efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (nieprzerwanie od 2009 r.).	Zagrożenia ▪ niż demograficzny i konkurencja ze strony większych uczelni, które w perspektywie długofalowej skutkować mogą spadkiem ilości bądź jakości kandydatów planujących podjęcie kształcenia na kierunku, ▪ niewielkie poczucie „sprawczości” części studentów (być może powiązane z ich zaniżoną samooceną, sygnalizowaną przez część współpracujących z Uczelnią pracodawców) skutkuje trudnościami w angażowaniu większej niż obecnie liczby osób w dodatkowe aktywności i inicjatywy (np. SKN, konkursy naukowe, Erasmus+), pozwalające na samorozwój i pogłębianie efektów uczenia się związanych ze studiowanym kierunkiem, ▪ relatywnie niewielka rozpoznawalność marki Uczelni poza subregionem, utrudniająca angażowanie przedstawicieli otoczenia społ.-gosp. spoza subregionu w dalszy rozwój kierunku, ▪ sytuacja pandemiczna, która może mieć wpływ na decyzję o podjęciu bądź kontynuowaniu studiów – możliwy jest scenariusz spadku liczby studentów, spowodowany czynnikami społeczno-ekonomicznymi, zdrowotnymi, psychologicznymi, czy technologicznymi (jakość łączy internetowych na obszarach wiejskich subregionu etc.).
---------------------	---	---

PAŃSTWOWA UCZELNIA
im. Stefana Batorego
ul. Batorego 64 C
96-100 Skierniewice

(Pieczęć uczelni)

DZIEKAN
Kolegium Społeczno-Ekonomicznego
Państwowej Uczelni im. Stefana Batorego

.....
dr Piotr Miller

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

R E K T O R

Państwowej Uczelni im. Stefana Batorego

dr Elżbieta Stokowska-Zagdan prof. PUSB

.....
(podpis Rektora)

Skierniewice, dnia 13.09.2021.

(miejscowość)